

можна зробити висновок, що після набрання чинності внесених цим законом змін, частина норм кримінального закону частково пом'якшила кримінальну відповідальність, а інша частина її посилила, зокрема, щодо збільшення нижньої межі штрафу у ч.2 ст.53 КК України.

За таких обставин вбачається за доцільне при призначенні покарання брати до уваги положення саме ч.3 ст.5 КК України, та призначати покарання за злочини у сфері господарської діяльності, вчинені до 17 січня 2012 року, у виді штрафу в межах, установлених у санкції відповідної статті.

Також слід зазначити, що згідно ч.5 ст.53 КК України (у випадку надання їм зворотної дії) у разі несплати штрафу він може бути замінений залежно від категорії відповідного злочину на покарання у виді позбавлення волі на строк від одного до дванадцяти років. Дана можливість призначення замість покарання у виді штрафу майже найсуворішого покарання – позбавлення волі на певний строк зводить нанівець «волю законодавця» щодо гуманізації відповідальності за вчинення господарських правопорушень вкладену у зміст Закону України від 15 листопада 2011 року. За будь-яких обставин така можлива заміна покарання погіршує становище особи, яка вчинила злочин у сфері господарської діяльності до 17 січня 2012 року. Це ще раз доводить, що положення ч.2 ст.53 КК України в частині призначення покарання у виді штрафу у розмірі не меншому за розмір завданої шкоди злочинами у сфері господарської діяльності, які вчинені до 17 січня 2012 року, не мають зворотної дії у часі.

Таким чином, положення Закону України від 15 листопада 2011 року частково пом'якшують кримінальну відповідальність та поліпшують становище особи, а частково посилюють кримінальну відповідальність та іншим чином погіршують становище особи. Тому зворотню дію в часі мають лише норми цього Закону, що скасовують чи пом'якшують кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшують становище особи.

Про деякі правові засади виконання покарання у виді позбавлення волі в Україні

Колб І.О., старший прокурор відділу прокуратури міста Києва, кандидат юридичних наук

Однією з проблем, що потребує розв'язання у Державній кримінально-виконавчій службі (далі – ДКВС) України та має безпосереднє відношення до ефективності реалізації на практиці виконання покарання у виді позбавлення волі, є необхідність удосконалення організаційно-правових засад його виконання покарання. Як з цього приводу зазначено в Концепції державної політики у сфері реформування ДКВС України, незважаючи на те, що у 2003 р. було прийнято КВК, в якому закладено нові засади виконання покарань, на сьогодні в Україні фактично збережено радянську систему управління виправними закладами з притаманними їй рисами адміністративно-командного управління, що

перешкоджає належному виконанню завдань, покладених на ДКВС України [1].

Крім цього, в Концепції констатується, що:

а) однією з найгостріших проблем ДКВС України є перевантаженість установ виконання покарань (УВП) та слідчих ізоляторів (СІЗО);

б) українськими є умови тримання засуджених та осіб, взятих під варту, в УВП та СІЗО;

в) незадовільним є стан інженерно-технічних засобів охорони та спеціальної техніки, що експлуатуються понад 40 років та що негативно впливає на надійність охорони УВП та СІЗО;

г) на даний час вживаються недостатні заходи щодо виконання міжнародних зобов'язань України стосовно створення належних умов тримання засуджених, зокрема в частині переходу від казарменого до блокового розміщення засуджених та збільшення норми жилої площі на одного засудженого;

г) низький рівень організації соціально-виховної та психологічної роботи із засудженими не забезпечує умов для ефективної індивідуальної корекції їх поведінки, створення умов для виправлення і ресоціалізації засуджених, що призводить до непоодиноких випадків суїцидів в УВП та СІЗО, невідповідності до життя після звільнення з установ виконання покарань і, як наслідок, до значної кількості випадків пенітенціарного рецидиву; ін.

Таким чином, на офіційному рівні в Україні визнано недосконалість нині діючої системи органів та установ виконання покарань, а також низький рівень кримінально-виконавчої діяльності, включаючи реалізацію на практиці принципів кримінально-виконавчого законодавства, виконання і відбування покарань, що закріплені в ст. 5 КВК, чільне місце та важливу роль серед яких відіграє принцип диференціації та індивідуалізації виконання покарань, що, поряд з іншими аргументами, визначило актуальність та необхідність наукової розробки зазначеної проблематики дослідження.

Аналогічні проблеми та шляхи і способи їх розв'язання визначені й в Державній цільовій програмі реформування ДКВС України на 2013-2017 р.р. [2]. Як зазначено в паспорті даної Програми (додатку № 1), вона розроблена на виконання ст. 2 Указу Президента України від 8 листопада 2012 р. № 631 «Про Концепцію державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України», на підставі якого Кабінет Міністрів України зобов'язаний був розробити та затвердити у 4-х місячний строк державну цільову програму щодо реалізації зазначеної Концепції. При цьому на виконання цієї Програми прогнозувалось виділити 6 млрд. 11 млн. 73 тис. грн., у тому числі: а) з державного бюджету України 3 млрд. 882 млн. 3 тис. грн.; б) кошти інших, не заборонених законом джерел, - 2 млрд. 129 млн. 7 тис. грн.

Метою Державної цільової програми реформування Державної кримінально-виконавчої служби на 2013-2017 роки є реформування ДКВС України, вдосконалення її діяльності щодо дотримання прав і свобод людини в процесі виконання кримінальних покарань, приведення умов тримання засуджених та осіб, узятих під варту, у відповідність з

європейськими стандартами, створення умов для виправлення та ре соціалізації засуджених, здобуття ними освіти і набуття професії.

Виходячи з вищевикладеного, пріоритетним завданням кримінально-виконавчої наука слід визнати дотриманий супровід реалізації зазначених вище державних програм реформування ДКВС України [3].

Список використаних джерел:

1. Про Концепцію державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України : Указ Президента України від 8 листопада 2012 р. № 631/2012 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 87. – Ст. 3531.

2. Про затвердження Державної цільової програми реформування Державної кримінально-виконавчої служби на 2013-2014 роки: постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2013 р. № 345 // Офіційний вісник України. – 2013. – №38. – Ст. 1341.

3. Богатирьов І.Г. Доктринальна модель побудови пенітенціарної системи України нового типу: інноваційний проект / І.Г. Богатирьов. – К.: ДПіС України, 2014. – 56 с.

Про деякі змістовні елементи поняття протидії незаконному заволодінню транспортними засобами організованими злочинними угрупованнями

Колб С.О., старший державний ревізор-інспектор Луцької ОДПІ ГУ Міністерства доходів і зборів України у Волинській області

З'ясування змісту поняття, що складає предмет дослідження, є невід'ємною частиною пізнання будь-якого соціального явища [1, с. 23-24]. Такий висновок, принаймні, витікає з етимологічного значення слова «досліджувати», тобто піддавати що-небудь ретельному науковому розгляду з метою пізнання, вияснення чогось [2, с. 158].

Виходячи із зазначених засад, у цій роботі однією із задач стало з'ясування змісту поняття «протидія незаконному заволодінню транспортними засобами організованими злочинними угрупованнями». При цьому пріоритетним був обраний такий метод дослідження, як синтез – об'єднання елементів у єдине ціле [3, с. 531], враховуючи, що досі ні на доктринальному ні на практичному рівнях зазначене поняття не сформульовано. А це, у свою чергу, як свідчить практика, не дозволяє більш ефективно протидіяти протиправним проявам організованих злочинних угруповань, що пов'язані із незаконним заволодінням транспортними засобами.

У даному словосполученні кожне із слів має своє змістовне значення та в кінцевому результаті впливає на загальний зміст поняття «протидія незаконному заволодінню транспортними засобами організованими злочинними угрупованнями». Зокрема, під «незаконним» в науково-практичних джерелах розуміють вчинене умисно», з будь-якою метою протиправне вилучення будь-яким способом транспортного засобу у власника чи користувача всупереч їх волі [4 с. 568].

Такий підхід фактично співпадає із змістом примітки до ст. 289 КК України і по суті не розширює знання суб'єкта пізнання щодо даного терміну.

Більш предметно до вирішення цього питання підійшов С.Д.Шапченко, який запропонував під незаконним заволодінням розуміти протиправне вилучення транспортного засобу із чужого володіння всупереч волі